

वसति चन्द्रमा: || HARIV. 3836. नानापुद्गेद्योतविदीपिताङ्ग 13170. ज्ञानवि-
दीपितात्मन् MBH. 5, 1628.

— अभिवि caus. vollständig in Flammen setzen: तदा तदेषम त्वत्पित्रा
तेजसाभिविदीपितम् MBH. 14, 2033.

— सम् flammen: संदीप्यद्भिश्च पावकैः HARIV. 3539. संदीप्त flammend,
in Flammen stehend: श्रोत्रं संदीप्तमसि ÇAT. BR. 14, 9, 9. सुसंदीप्त (अग्नि)
PAÑKAT. III, 167. संदीप्ते भवने तु कूपखननं प्रत्युद्यमः कीदृशः BHART. 3,
76. (शक्ति) संदीप्ताया MBH. 3, 7205. शरसंदीप्त R. 6, 20, 14. °लोचन HARIV.
10141 (p. 791). क्रोधसंदीप्तमानस MBH. 1, 5922. — caus. in Flam-
men setzen: अग्निं न मा मयितं सं दीदीपः RV. 8, 48, 6. PAÑKAT. III, 166.
जगत्संदीपयन् (अग्निः) MBH. 1, 8366. BHĀG. P. 7, 2, 12. वक्रिणा संदीपितम्
PAÑKAT. 97, 25. सा तान्संदीपयामास कटाक्षपातैः MBH. (mit falschen Zahlen)
bei WEST. anfachen, anfeuern: वाचा तेजस्ते समदीपयम् MBH. 3, 2801.
सुनभसंदीपिततीव्रमन्यु BHĀG. P. 3, 13, 31. सदैव तान्संदीपयति — पुद्ध्यध-
मिति MBH. 3, 2278. 2277. — Vgl. संदीपक, संदीपन.

दीप (von दीप्) m. Leuchte, Lampe AK. 2, 6, 3, 40. TRIK. 2, 6, 42. H.
686. MED. p. 8. Ἀγν. GRHJ. 4, 3. KAUC. 39. 69. ÇVETĀÇV. UP. 2, 15. M. 4,
229. यथा दीपो निवातस्यो नेङ्गते BHAG. 6, 19. MBH. 3, 13984. INDR. 1, 34.
नीपाक्षेकस्य दीपस्य DAÇ. 2, 68. °निर्वाणगन्ध R. 3, 59, 16. दीपो नेत्रात्-
रस्येव प्रतिकूलामि मे दृढम् 6, 100, 17. SUÇR. 1, 71, 8. 110, 13. दीपं चापि
न मर्षयेदभिमुखम् MAÑK. 48, 25. BHART. 3, 81. 89. निशीथ° RAGH. 3, 15.
3, 37. KATHĀS. 4, 64. 21, 85. Am Ende eines adj. comp. f. आ SUÇR. 1, 40,
7. KATHĀS. 13, 38. 41. — Vgl. जगदीप.

दीपक 1) adj. a) (von दीप्) entflammend, anfachend: सामवादाः संको-
पस्य शत्रोः प्रत्युत दीपकाः। प्रतप्तस्येव सकृसा सर्पिषस्तोषविन्द्वः || PAÑ-
KAT. III, 27. anzündend, näml. das Feuer der Verdauung SUÇR. 1, 203,
13. erleuchtend, erhellend H. an. 3, 52. MED. k. 103. त्रैलोक्यदीपको (oder
Lampe) भानुः PAÑKAT. 190, 2. मन्त्राणाम् Ind. St. 3, 270. — b) proparox. (von
दीप) = दीपे कुशलः in der Handhabung der Lampe geschieht gaṇa
आकर्षादि zu P. 5, 2, 64. — 2) m. a) N. zweier die Verdauung befördernder
Pflanzen (von दीप्): Ptychotis Ajowan (यवाना) Dec. AK. 3, 4, 4, 11.
RATNAM. 97. Celosia cristata Lin. ÇABDAR. im ÇKDR. Vgl. दीप्य. — b)
Leuchte, Lampe (von दीप) H. an. HARIV. 7913. धूप° BHĀG. P. 4, 11, 16.
कुम्भैः सदीपकैः 4, 9, 55. स्फुरत्येष निर्मलविवेकदीपकः BHART. 1, 55. —
c) Raubvogel H. 1342. — d) N. eines Rāga ÇKDR. WILS. — e) Bein.
Kāma's (vom caus. von दीप्) WILS. — f) N. pr. eines Sohnes des Ga-
ruḍa MBH. 3, 3596. — g) N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 27, b
(No. 70). eines Dichters 124, a. — 3) f. दीपिका a) = दीपक Ptychotis
Ajowan Dec. (die Verdauung befördernd): °तैल SUÇR. 2, 363, 8. — b)
Calamuswurzel NIGH. PR. — c) Leuchte, Lampe HARIV. 14330. 14367.
14836. R. 5, 20, 14. MAÑK. 84, 10. 86, 10. RAGH. 4, 75. 9, 70. VIKR. 43.
44. DAÇAK. 72, 12. am Ende eines adj. comp. KATHĀS. 22, 103. f. आ 13,
45. Häufig am Ende eines Buchtitels, bisweilen der Kürze wegen mit
Fortlassung der vorangehenden näheren Angabe, Verz. d. Oxf. H. 161,
b, 22. 23; vgl. कुल°, गूढार्थ°, त्रैलोक्य°. Mondlicht WILS. — d) N. einer
Rāgiṇī Sāṃśatad. im ÇKDR. — 4) n. a) Saffran ÇABDAR. im ÇKDR.
masc. WILS. nach ders. Aut. — b) eine best. rhetorische Figur H. an.
MED. SĪH. D. 696. वर्तति वप्यावप्यानां धर्मैकं दीपकं बुधाः, mit folg.

III. Theil.

Beisp.: मदेन भाति कल्मः प्रतापेन मदीपति: KUVALAJ. 46, a. In dem aus
Çiç. 1, 72 in SĪH. D. a. a. O. entlehnten Beispiele wird gleichfalls von
zwei Subjecten, von einem in Rede stehenden und von einem andern
nur zum Vergleich herbeigezogenen, dasselbe ausgesagt. Bes. Arten
des दीपक sind कारकदीपक und मालादीपक: क्रमिकगतानां तु गुम्फः
कारकदीपकम्, Beisp.: गच्छत्यागच्छति पुनः पान्थः पश्यति पृच्छति (vgl.
SĪH. D., wo in dem zweiten Beispiele gleichfalls mit demselben Subjecte
eine Anzahl von Verben verbunden werden) KUVALAJ. 117, a. दीपकका-
वलीयोगान्मालादीपकमिष्यते, Beisp.: स्मरेण हृदये तस्यास्तेन (sc. हृदये-
न) त्वयि कृता स्थितिः 112, b. Vgl. आवृत्ति°. — c) ein best. Metrum
(4 X 10 Moren) COLEBR. Misc. Ess. II, 157 (III, 31).

दीपिकट्ट (दीप + कि°) n. Lampenruss ÇABDĀRTHAKALP. im ÇKDR.

दीपकूपी (दीप + कूपी?) f. Lampendocht ÇABDAM. im ÇKDR.

दीपखट्वा (दीप + ख°) f. PAÑKAT. II, 108 viell. fehlerhaft für दीप्त° eine
von der Sonne beschienene, in der Sonne stehende Bettstelle.

दीपखोरी (दी° + खोरी) f. = दीपकूपी ÇABDAM. im ÇKDR.

दीपकर (दीपम्, acc. von दीप, + 1. कर) m. N. pr. eines Buddha
VJUTP. 3. LALIT. 7. 168. 246. 363. 390. Lot. de la b. l. 14. HIOUEN-TSANG
I, 97. KÖPPEN I, 314. 318.

दीपकरज्ञान (दी° + ज्ञान) m. N. pr. eines Mannes WASSILJEV 267.

दीपघ्न (दीप + घ्न) m. Lampenruss ÇATĀDR. im ÇKDR.

दीपन (von दीप्) 1) adj. f. ई in Flammen setzend, anfachend: वैरा-
ग्नि° MBH. 1, 8455. काम° HARIV. 3550. 3581. R. 5, 16, 11. RAGH. 9, 31.
सुतन्त्रि गीतं मदनस्य दीपनम् RT. 1, 3. das Feuer der Verdauung anzün-
dend, reizend SUÇR. 1, 142, 10. 16. 156, 6. 173, 8. 2, 442, 11. विधि 213,
19; vgl. अग्नि°, अन्नल°. — 2) m. N. verschiedener die Verdauung be-
fördernder Pflanzen: a) — मयूरशिखा. — b) शालिशशाक ÇABDAR. im
ÇKDR. — c) Cassia Sophora Lin. (कासमर्द). — d) Zwiebel RĀGĀN. im
ÇKDR. — 3) f. ई a) N. verschiedener Pflanzen: a) Ptychotis Ajowan
Dec. — β) = पाठा. — γ) = मेथिका RĀGĀN. im ÇKDR. — b) als Titel
eines Abschnittes im Tantrasāra wohl Bez. einer mystischen Formel
Verz. d. Oxf. H. 93, b, 19; vgl. दीपिनी (so ist zu lesen) ebend. 93, a, 6. 7.
— 4) n. a) das Anzünden: लाङ्गूल° R. GORR. 1, 4, 85. गुह्वा° PAÑKAT.
194, 12. धूप° DAÇAK. in BENF. Chr. 181, 21. das Anzünden des Feuers
der Verdauung, das Befördern der Verd. SUÇR. 1, 152, 8; vgl. उद्गमिदी-
पन VARĀH. BRH. S. 73, 11. das Erleuchten, Erhellen; s. तत्त्व°. — b) Di-
gestiv SUÇR. 2, 433, 8. 462, 12. — c) Saffran TRIK. 2, 6, 36. H. 643. — d)
die Wurzel von Tabernaemontana coronaria R. Br. ÇKDR. nach RAT-
NAM., aber unsere Hdschr. hat dem Versmaass entsprechend st. des-
sen दीन.

दीपनीय (von दीपन) 1) adj. auf die Beförderung der Verdauung be-
züglich, dazu behülflich u. s. w. SUÇR. 1, 177, 17. 178, 11. 180, 16. 209,
10. द्रव्याणि 2, 417, 1. पिप्पली पिप्पलीमूलं चव्यचित्रकनागरम्। दीपनी-
यः स्मृता वर्गः कफानिलगदापहः || KĀKRAO. im ÇKDR. — 2) m. Ptycho-
tis Ajowan Dec. RĀGĀN. im ÇKDR. — 3) n. Digestiv SUÇR. 1, 367, 5. 2,
48, 16. 454, 2.

दीपादप (दीप + पा°) m. Lampengestell, eine Leuchte auf einem Ge-
stell ÇABDĀRTHAKALP. im ÇKDR. — Vgl. दीपवृत्.

41*